

Posudek vedoucího diplomové práce

Student/ka:	Bc. Lucie Kopecká
Název práce:	Pojetí výchovy a vzdělávání u Martina Bubera
Vedoucí:	Doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.
Oponent¹:	Doc. Mgr. David Rybák, Ph.D.

Předložená diplomová práce si vytkla za cíl porozumět Buberovu pojetí výchovy a vzdělávání. Autorka tak činí na základě důkladného studia Buberova díla a to jak díla filosofického, náboženského, literárního, tak také textů pedagogických a ukazuje jeho myšlenkový vývoj a provázanost všech zájmových oblastí. Pro dokreslení šíře Buberova myšlení zmiňuje i aktivity v rámci sionistického hnutí, redakční a překladatelské činnosti a taktéž jeho angažovanost politickou. Pokouší se umístit Buberovo myšlení i do kontextu tehdejší filosofie, tedy první poloviny 20. století, bohužel jen náznakově. Úvodní části práce mají spíše popisný biografický charakter.

Poměrně velkou pozornost věnuje autorka vlivu chasidismu na Bubera a snaží se postihnout jednak důvody jeho celoživotního zájmu o chasidismus a také specifčnosti jeho pojetí chasidismu a zvláštnost Buberových interpretací podoby chasidských vyprávění.

Po kapitolách popisného charakteru následují již úvahy filosofičtější a to v kapitolách o dialogu a dialogické filosofii vůbec. Dialog v této souvislosti není pouhým rozhovorem či výměnou názorů, ale představuje právě prostředí, v němž se rodí vztahový charakter lidské osoby. Tyto antropologické úvahy (především z Já a Ty, ale i dalších pozdějších děl) vytvářejí zázemí pro Buberovo pojetí výchovy a vzdělávání.

Výchova není jen procesem formování charakteru, osobnosti člověka a rozvojem jeho tvořivých sil, jak bylo často dobovou pedagogikou zdůrazňováno, ale výchova je pro Bubera událostí setkání (Begegnung), je založena na vzájemnosti, objetí (Umfassung), má zvláštní vnitřní rozporuplný charakter daný polaritou nejen osoby a individuality, ale ve výchově i vychovatele a vychovávaného, v sociální práci klienta i pečovatele. Autorka zajímavě sleduje nejen samotné Buberovy myšlenky, ale i dobové diskuse jeho odpůrců i příznivců, žáků i kolegů, včetně nedorozumění mezi mysliteli jemu duchovně nejbližšími (Rosenzweigovi a Lévinasovi).

Práce naplňuje stanovený cíl také tím, že uvažuje o využití Buberova myšlení pro současná pojetí výchovy a vzdělávání.

Práce je psána odborným kultivovaným jazykem, bez většího množství chyb nebo překlepů.

¹ Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy:**

1. Co znamená pro Buber dialog jako tzv. “fundamentální vztahovost“?
2. V jaké podobě výchovného vztahu lze podle Buber překonat vztahovou nerovnost mezi učitelem a žákem?

V Praze 13. 8. 2024

Doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.

.....

Jméno a příjmení